

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0415U000045

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-01-2015

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисова Наталя Володимирівна

2. Borysova Natalia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 05.13.06

Назва наукової спеціальності: Інформаційні технології

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 25-12-2014

Спеціальність за освітою: 7.070801

Місце роботи здобувача: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: 61001, м. Харків, вул. Кирпичова, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.050.07

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: вул. Кирпичова, 2, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"

Код за ЄДРПОУ: 02071180

Місцезнаходження: 61001, м. Харків, вул. Кирпичова, 2

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 28.23.27

Тема дисертації:

1. Методи та інформаційні технології інтелектуальної обробки предметних знань при створенні лексикографічних ресурсів

2. Methods and Information Technologies of Intelligent Knowledge Processing in the Course of Creating Lexicographical Resources

Реферат:

1. Об'єкт дослідження: процеси формування електронних лексикографічних ресурсів та лексикографічної обробки інформації. Мета дослідження: розробка моделей, методів та інформаційних технологій інтелектуальної обробки даних та предметних знань для автоматизованого формування електронних лексикографічних ресурсів. Методи дослідження: методи теорії інтелекту, алгебра відношень та операцій над відношеннями, алгебра предикатних операцій, алгебра підстановних операцій, метод компараторної ідентифікації, методи комп'ютерної лексикографії. Теоретичні та практичні результати: розроблено технологію інтелектуальної обробки предметних знань з метою формування лексикографічних ресурсів, математичні моделі та методи ідентифікації термінів предметної області за структурно-граматичними

особливостями, ідентифікації парадигматичних та синтагматичних відношень лексикографічних одиниць, інформаційну систему автоматизованого формування лексикографічних ресурсів. Наукова новизна: полягає у розробленні методів та інформаційних технологій автоматизованого формування електронних лексикографічних ресурсів, розвитку моделі інтелектуальної обробки даних та предметних знань, удосконаленні інформаційної технології автоматичного видобування з текстів предметної області лексикографічних одиниць. Впровадження: в Українському ордена "Знак Пошани" науково-дослідному інституті лісового господарства та агролісомеліорації ім. Г. М. Висоцького, Асоціації "Харківський міжгалузевий центр екологічної освіти, виховання та науково-практичної діяльності "Харків-екоцентр"" Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Національному науковому центрі "Інститут ґрунтознавства та агрохімії ім. О.Н. Соколовського" Національної академії аграрних наук України (м. Харків) у вигляді пакетів прикладних програм для створення галузевих інформаційних ресурсів, у тому числі лексикографічних, для здійснення тематичного та патентного пошуку, а також у навчальний процес за спеціальністю 7.02030303 "Прикладна лінгвістика". Сфера використання: інформаційні системи різного призначення (експертні, інформаційно-пошукові та інші).

2. The object of study: the processes of lexicographical processing and electronic resources formation. The objective: to develop models, methods and information technology of intellectual knowledge processing for automated generation of electronic lexicographical resources. Methods: methods of intelligence theory, algebra of relations and operations on relations, algebra of predicate operations, algebra of substitutive operations, the comparator method of identification, computer lexicography methods. Theoretical and practical results: the technology of intellectual knowledge processing referring to lexicographical resources formation, the mathematical models and methods of identifying domain-specific terms in accordance with their structural and grammatical characteristics, the identification of paradigmatic and syntagmatic relations of lexicographical units and the automated information system of lexicographical resources formation have been developed. The novelty: development of methods and information technology of intellectual knowledge processing for automated generation of electronic lexicographical resources, as well as models of data mining and intellectual knowledge processing, improved information technology for automatic extraction of domain lexicographical units in texts. Realization: software packages to create industry information electronic resources, including lexicographical, for thematic and patent search for the following institutions: Ukrainian honored with "Znak Poshany" Research Institute of Forestry and Forest Melioration named after G.N. Vysotsky (Kharkiv), "Kharkiv-Ecocenter" (Association of Interdisciplinary Center of Environmental Education, Research and Practice), V. N. Karazin Kharkiv National University, National Scientific Center "Institute for Soil Science and Agrochemistry Research named after O.N. Sokolovsky", Academy of Agrarian Sciences of Ukraine (Kharkiv) and in learning process in the course "Applied Linguistics" (specialty 7.02030303). Implementation: various information systems (expert, information retrieval, etc.).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хайрова Ніна Феліксівна
2. Khairova Nina

Кваліфікація: д.т.н., 10.02.21

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жолткевич Григорій Миколайович
2. Жолткевич Григорій Миколайович

Кваліфікація: д.т.н., 05.02.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шостак Ігор Володимирович
2. Шостак Ігор Володимирович

Кваліфікація: д.т.н., 05.13.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Куценко Олександр Сергійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Куценко Олександр Сергійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.